

สรุปประเด็นการประชุมสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2555
เรื่อง “ปรับระบบราชการไทย...เตรียมพร้อมสู่อาเซียน 2015”
วันพุธที่ 3 ตุลาคม 2555 เวลา 10.45 – 12.30 น.
ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

การเสวนา เรื่อง ระบบราชการไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

โดย นายนพพร อัจฉริยวณิช
รองอธิบดีกรมอาเซียน

จุดเริ่มต้นของอาเซียน เกิดจากสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) เมื่อ 8 สิงหาคม 2510 โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งเริ่มแรกประกอบด้วย ประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ และได้มีสมาชิกเพิ่มเติมอีก 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน คือ ความต้องการให้ประเทศสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยกำหนดหลักการร่วม 4 ประการ ประชาธิปไตย ธรรมภิบาล ความโปร่งใส และ สิทธิมนุษยชน

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 ประชาคมย่อย โดยแต่ละประชาคมย่อยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community :

APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค ให้สมาชิกยอมรับและเคารพในกติกา/หลักการร่วมกัน ให้สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและให้สมาชิกสามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยมีกติกากฎกติกาเป็นพื้นฐานภายใต้ค่านิยมร่วมกัน 4 ประการ ได้แก่ หลักการประชาธิปไตย ธรรมภิบาล ความโปร่งใส และการเคารพสิทธิมนุษยชน

2. ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้

ประโยชน์จากความแตกต่างเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค โดยมีเป้าหมายหลัก 4 ประการ

- ให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ ทุน การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างสะดวกมากขึ้น โดยที่การเคลื่อนย้ายจะดำเนินไปบนพื้นฐานข้อบังคับและกฎหมายของประเทศสมาชิก
- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค โดยให้มีกฎการค้าการลงทุนที่ชัดเจน เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น
- การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคของประเทศสมาชิก
- การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เช่น ปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจ สร้างเครือข่ายการผลิต จำหน่าย จัดทำ FTA กับประเทศนอกภูมิภาค

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังเป็นประชาคมที่ให้ความสำคัญกับประชาชน เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่ดี มีสวัสดิการ รักษาโรคร้าย และประชาชนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเดียวกัน โดยยอมรับความแตกต่างทางสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

โดยสรุป จุดมุ่งหมายของการสร้างประชาคมอาเซียน คือการเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการเมืองกับประเทศมหาอำนาจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และต้องการให้มีความรู้สึกเป็นประชาคมเดียวกัน

สิ่งท้าทายของการเป็นประชาคมอาเซียน มีประเด็นที่สำคัญ คือ

- โครงสร้างความสัมพันธ์ในภูมิภาค การแข่งขันของมหาอำนาจ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น
- วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก
- สิ่งแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ
- การคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติมากกว่าผลประโยชน์ภูมิภาค
- ผลกระทบทางลบของการเชื่อมโยงในภูมิภาค กล่าวคือ เมื่อการเคลื่อนย้ายสะดวกขึ้น

อาจส่งผลกระทบต่อตามมา เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ ความรู้สึกแข่งขันกันเอง เป็นต้น

- ความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ให้ก้าวข้ามประวัติศาสตร์ในอดีต เริ่มประวัติศาสตร์หน้าใหม่

- ความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ได้มีการกำหนดทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค คือ

1. ระดับชาติ

- สร้างความตระหนักรู้ มีทัศนคติที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
- มองภาพรวมเดียวกัน และบูรณาการแผนงานของหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ในกรอบความร่วมมืออาเซียน
- ปรับปรุงวิธีการทำงานเป็นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- เตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบทางลบของการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน อาทิ อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การฟอกเงิน โรคระบาด รวมทั้งการแข่งขันทางธุรกิจระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยตนเอง

2. ระดับภูมิภาค

- ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทย ส่งเสริม การเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคภายนอก
- ส่งเสริมความร่วมมืออาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคในความสัมพันธ์กับประเทศ/กลุ่มประเทศนอกภูมิภาคทั้งการเมืองและเศรษฐกิจ

- ส่งเสริมความร่วมมือในระดับโลก อาทิ การจัดการภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ การป้องกันโรคระบาด

หน้าที่ของกรมอาเซียน คือการเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานในเสาหลักที่หนึ่งคือด้านการเมืองและความมั่นคง เป็นเลขานุการของคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ และเป็นหน่วยสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สิ่งที่ข้าราชการต้องปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คือ

- การทำงานเป็นทีม การประสานข้อมูลระหว่างกัน มีแผนการดำเนินการ
- ข้าราชการต้องมีความแม่นยำในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ตนรับผิดชอบ
- การเพิ่มทักษะด้านภาษาของเจ้าหน้าที่
- การรู้จักการทำงานแบบข้ามวัฒนธรรม เช่น ทำงานร่วมกับชาติสมาชิกประเทศอื่น

เพื่อเรียนรู้วิถีคิดและทัศนคติ

โดยสรุปในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นการต่อยอดมาจากความร่วมมืออาเซียนที่มีอยู่เดิม ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่ข้าราชการต้องดำเนินการ คือ การเตรียมตัว เปิดใจ และไม่ตระหนกเพื่อให้ความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
